

**UYDULAR ARACILIĞI İLE HABERLEŞME ULUSLAR ARASI
TEŞKİLÂTI (INTELSAT) ANLAŞMASININ VE İŞLETME
ANLAŞMASINDA YAPILAN DEĞİŞİKLİĞİN
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN**
(Resmi Gazete ile yayımı: 17. 6.2003 Sayı: 25141)

Kanun No
4878

Kabul Tarihi
10.6.2003

MADDE 1. - 13-17 Kasım 2000 tarihlerinde Washington'da yapılan INTELSAT Taraflar Kurulu 25 inci Toplantısı'nda kabul edilen "Uydular Aracılığı ile Haberleşme Uluslararası Teşkilatı (INTELSAT) Anlaşması"nın ve "İşletme Anlaşması'nda Yapılan Değişiklik" in onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**UYDULAR ARACILIĞI İLE HABERLEŞME ULUSLARARASI
TEŞKİLÂTI (INTELSAT) ANLAŞMASI
BAŞLANGIÇ**

Bu Anlaşmaya taraf Devletler,

Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun, dünya milletlerinin mümkün olabildiğince erken, küresel ve ayrıcalık yapmaksızın, uydular aracılığı ile irtibatlandırılabilmesi gerektiğini belirten 1721 (XVI) sayılı Kararı'nda öngörülen ilkeyi gözönüne alarak,

Ay ve diğer gök cisimleri de dahil, atmosfer ötesi uzayın keşfedilmesi ve kullanılması alanında Devletlerin faaliyetlerine yön veren prensiplerle ilgili Andlaşma'nın ilgili hükümleri ve özellikle, atmosfer ötesi uzayın bütün ülkelerin yararı ve çıkarı için kullanılması gerektiği belirtilen I. Madde'sini gözönüne alarak,

Uluslararası Haberleşmeye İlişkin Uydu Teşkilatı'nın, esas amacına uygun olarak, dünyanın tüm bölgelerine telekomünikasyon hizmetlerini temin eden, dünya barışı ve anlayışına katkıda bulunan küresel bir uydu sistemini kurduğunu kabul ederek,

Uydular Aracılığı ile Haberleşme Uluslararası Teşkilatı 24. Taraflar Kurulu'nun hükümetlerarası bir teşkilatın nezareti altında özel bir şirketin kurulması suretiyle yeniden yapılanmaya ve özelleşmeye karar verdiği dikkate alınarak,

Telekomünikasyon hizmetlerinin sağlanmasında artan rekabetin Uydular Aracılığı ile Haberleşme Uluslararası Teşkilatı uzay sisteminin ticari anlamda varlığını sürdürebilecek şekilde işletilmesine devam edilmesi maksadıyla, I. Madde'nin (d) fıkrasında tanımlanan Şirket'e devredilmesinin doğruluğunu kabul ederek,

Şirketin, III. Madde'de belirtilen Ana Prensipler'e uyacağı ve ticari esaslar çerçevesinde yüksek kalitede ve güvenilir uluslararası kamu telekomünikasyon hizmetlerini sağlayacağı anlayışıyla, Ana Prensipler'in daimi olarak gerçekleştirilmesini teminen, Birleşmiş Milletler veya Uluslararası Telekomünikasyon Birliği üyesi her ülkenin taraf olabileceği hükümetlerarası bir gözetim teşkilatının olması gerektiğine karar verilerek, Aşağıda belirtilen hususlarda mutabakata varmışlardır:

Tanımlar
MADDE I

Bu Anlaşma'da kullanılan:

(a) "Anlaşma" deyimi, ekleri ve yapılan değişiklikler de dahil, ancak maddelerin başlıkları hariç olmak üzere, Washington'da 20 Ağustos 1971 tarihinde Hükümetlerin imzalarına açılan ve uydular aracılığı ile haberleşme uluslararası teşkilatını kuran bu anlaşmayı ifade eder;

(b) "Uzay kesimi" deyimi, telekomünikasyon uydularını ve bu uyduların işletilmeleri için gerekli, izleme, uzaktan ölçme, kumanda, kontrol, monitör ve ilgili tesis ve teçhizatı ifade eder;

(c) "Telekomünikasyon" deyimi, telli, telsiz, optik veya diğer elektromanyetik sistemler vasıtasıyla; her türlü işaret, sinyal, yazı, görüntü ve ses veya her tür bilginin aktarılması, neşredilmesi veya alınmasını ifade eder;

(d) "Şirket" deyimi, uydular aracılığı ile haberleşme uluslararası teşkilatı uzay kesiminin devredileceği, bir veya daha fazla Devletin kanunlarına göre kurulan özel bir şirket veya şirketler anlamında olup bu ifade onların ilgili vârislerini de kapsar;

(e) "Ticari Esaslar" deyimi, telekomünikasyon sanayiindeki mutad ve adet olan ticari uygulamalara uygunluğu ifade eder;

(f) "Kamuya Yönelik Telekomünikasyon Hizmetleri" deyimi, uydular vasıtasıyla sağlanan ve telefon, telgraf, telex, faksimile, data aktarımı yoluyla kamunun kullanımına açık, Şirket'in uzay kesimini kullanan onay verilmiş yer istasyonları arasında, sonrasında halka yayımlanacak olan radyo ve televizyon programlarının aktarılması gibi kamunun kullanımına açık olan sabit veya mobil telekomünikasyon hizmetleri ile bu amaçlara yönelik kiralık devreleri ifade eder. Bu deyim, Anlaşma'nın imzaya açılışından önce Geçici Anlaşma ve Özel Anlaşma ile sağlanamayan ve kısmen veya bütünüyle uçakların emniyeti veya uçuş kontrolü veya hava veya deniz radyo seyirüsefer hizmetlerini temin etmek maksadıyla dizayn edilmiş uydularla doğrudan çalışan mobil terminallerin sağladığı mobil hizmetleri kapsamaz.

(g) "Geçici Anlaşma" deyimi, 20 Ağustos 1964 tarihinde Washington'da Hükümetler tarafından imzalanan Uydular Aracılığı ile Küresel Ticari Haberleşme Sistemi Geçici Düzenleme lerinin Tesisi Anlaşması'nı ifade eder;

(h) "Başka Bağlantı İmkânı Olmayan Servisler İçin Bağlantı Yükümlülüğü veya (LCO)" deyimi, LCO müşterilerine sağlanan telekomünikasyon hizmetlerinin devam ettirilmesi maksadıyla LCO kontratında Şirket tarafından deruhte edilen yükümlülüğü ifade eder;

(i) "Özel Anlaşma" deyimi, Geçici Anlaşma hükümlerine uygun olarak 20 Ağustos 1964 tarihinde Hükümetler veya onların tayin ettikleri telekomünikasyon kuruluşları tarafından imzalanan anlaşmayı ifade eder;

(j) "Kamu Hizmetleri Anlaşması" deyimi, ITSO aracılığı ile Şirket'in Ana Prensiplere itibar etmesini hukuken bağlayıcı hale getiren anlaşmayı ifade eder;

(k) "Ana Prensipler" deyimi, III. Madde'de belirtilen prensipleri ifade eder;

(l) "Ortak Miras" deyimi, Taraflar adına, ITU Radyo Regülasyon hükümlerine uygun olarak Uluslararası Telekomünikasyon Birliği'ne ön kayıt yaptırılması, koordinasyonu veya tesciline ilişkin işlemleri yapmak üzere, XII. Madde uyarınca bir veya daha fazla sayıda Taraf'a devredilen yörünge pozisyonlarına ilişkin frekans tahsislerini ifade eder;

(m) "Küresel kapsama" deyimi, geostasyoner yörünge pozisyonlarına yerleştirilmiş uydulardan dünyanın en uzak kuzey ve güney enlemlerine doğru maksimum seviyede sağlanacak coğrafi kapsamayı ifade eder;

(n) "Küresel bağlantı" deyimi, 1965 yılında Montreux'de yapılan tam yetkililer toplantısında belirlenen Uluslararası Telekomünikasyon Birliği (ITU)'nun beş bölgesinde ve bunlar arasında haberleşmeyi temin maksadıyla Şirket'in küresel kapsama çerçevesinde müşterilerine sağlayacağı bağlantı imkanlarını ifade eder;

(o) "Ayrıcalıksız erişim" deyimi, Şirket'in sistemine adil ve eşit erişim fırsatını ifade eder;

(p) "Taraf" deyimi, Anlaşma'nın kendisi için yürürlüğe girdiği veya geçici olarak uygulandığı bir Devleti ifade eder;

(q) "Mülk" deyimi, mukaveleli haklarla sağlananlar ile birlikte sahip olma hakkının elde edilebileceği her türlü nesneyi ifade eder;

(r) "LCO müşterileri" deyimi, LCO kontratları yapan ve yapma hakkı bulunan tüm müşterileri ifade eder;

(s) "İdare" deyimi, Uluslararası Telekomünikasyon Birliği Yasası, Uluslararası Telekomünikasyon Birliği Sözleşmesi ve kendi İdari Yönetmeliklerinden doğan yükümlülükleri yerine getirmekten sorumlu bulunan hükümet kuruluşlarını veya temsilciliklerini ifade eder;

ITSO'nun Kuruluşu

MADDE II

Taraflar, bu Anlaşma'nın Başlangıç bölümünde belirtilen prensipleri tümüyle gözönünde tutarak, "ITSO" olarak atıfta bulunulan Uydular Aracılığı ile Haberleşme Uluslararası Teşkilatı'nı, kurmaktadırlar.

ITSO'nun Asıl Amacı ve Ana Prensipler

MADDE III

(a) Şirketin kuruluşu gözönüne alınarak, ITSO'nun asıl amacı, Kamu Hizmetleri Anlaşması vasıtasıyla Şirketin, ticari temele dayalı olarak uluslararası kamu hizmetlerini sağlarken Ana Prensipler'in uygulanmasını temin etmektir.

(b) Ana Prensipler şunlardır:

(i) küresel bağlantının ve kapsamının temin edilmesi;

(ii) başka bağlantı imkanı olmayan müşterilere hizmet verilmesi; ve

(iii) şirket sistemine ayırım yapılmaksızın giriş hakkı temin edilmesi.

Yurtiçi Kamuya Yönelik Telekomünikasyon Hizmetleri Kapsamı

MADDE IV

Aşağıda belirtilen hizmetler III. Maddedeki amaçların uygulanması bakımından uluslararası kamuya yönelik telekomünikasyon hizmetleri gibi mütalaa edilir:

(a) İlgili Devletin egemenliği altında bulunmayan alanlarla ayrılmış yerler arasında veya açık denizlerle birbirinden ayrılmış yerler arasındaki yurtiçi kamuya yönelik telekomünikasyon hizmetleri; ve

(b) Gerekli onayın verilmesi kaydıyla, yerel genişbandlı tesislerle irtibatı bulunmayan yerler arasında ve doğal engellerle ayrılmış ve bu engellerin istisnai bir şekilde sağlıklı yerel genişbandlı tesislerin kurulmasına engel teşkil ettiği yerler arasındaki yurtiçi kamuya yönelik telekomünikasyon hizmetleri,

Denetim

MADDE V

ITSO, Kamu Hizmetleri Anlaşması'nın yapılması dahil, özellikle Şirket uzay kesimi kapasitesi ticari temel esasına göre mümkün olduğunda, Şirket tarafından teklif edilen mevcut ve gelecekteki kamu telekomünikasyon hizmetlerine erişimde ayrıcalık yapılmaması öncelikli olmak üzere, Şirket'in Ana Prensiplere uygun olarak hareket etmesine yönelik denetim için gerekli tüm işlemleri yapar.

Tüzel Kişilik
MADDE VI

(a) ITSO tüzel kişiliği haizdir. Aşağıdakiler dahil olmak üzere, görevlerini yerine getirebilmek ve gayelerine erişebilmek için gerekli olan ehliyeteye tam olarak sahiptir;

- (i) Devletler veya uluslararası teşkilatlarla anlaşmalar yapmak;
- (ii) mukavele yapmak;
- (iii) mülk sahibi olmak ve tasarruf etmek;
- (iv) dava muamelelerine taraf olmak.

(b) Taraflar bu Madde hükümlerinin işleyebilmesi için kendi kanunları çerçevesinde ve yetkisi dahilinde bütün tedbirleri alır.

Mali Prensipler

MADDE VII

(a) ITSO, XXI. Madde'de belirtilen on iki yıllık süre için ITSO uzay sisteminin Şirkete devredilmesi esnasında ayrılacak belirli bir mali fon ile finanse edilir.

(b) On iki yıllık süre sonunda ITSO'nun devam etmesi halinde, ITSO Kamu Hizmetleri Anlaşması vasıtasıyla tahsisat elde eder.

ITSO'nun Yapısı
MADDE VIII

ITSO şu organlardan oluşur:

- (a) Taraflar Kurulu; ve
- (b) Taraflar Kurulu'na karşı sorumlu ve bir Genel Müdür yönetiminde Yürütme Organı.

Taraflar Kurulu

MADDE IX

(a) Taraflar Kurulu, bütün Taraflardan oluşur ve ITSO'nun asli organıdır.

(b) Taraflar Kurulu, ITSO'nun genel politikasını ve uzun vadeli hedeflerini gözönüne alır.

(c) Taraflar Kurulu, egemen Devletler olarak Tarafları esastan ilgilendiren hususları ve özellikle;

- (i) küresel bağlantıyı ve kapsamayı muhafaza ettirmek;
- (ii) başka bağlantı imkanı olmayan müşterilere hizmet vermek; ve
- (iii) Şirket sistemine ayırım yapılmaksızın giriş hakkı temin etmek maksadıyla Şirketin ticari esaslarına dayalı olarak uluslararası kamuya yönelik telekomünikasyon hizmetlerini temin etmesini gözönünde bulundurur.

(d) Taraflar Kurulu aşağıdaki görev ve yetkilere sahiptir:

(i) gerek görüldüğünde, özellikle, ITSO yönetim organının Ana Prensiplerle ilgili şirket faaliyetlerini gözden geçirmesinde, yönetim organına direktif vermek;

(ii) bu Anlaşma'nın XV. Maddesi'ne uygun olarak bu Anlaşma'da değişiklik yapılmasına ilişkin teklifleri ele almak ve karara bağlamak;

(iii) X. Madde'ye uygun olarak Genel Müdürü atamak ve görevden almak;

(iv) Şirketin Ana Prensipleri takip etmesine ilişkin olarak Genel Müdür tarafından sunulan raporları ele almak ve karara bağlamak;

(v) Genel Müdür tarafından yapılan tavsiyeleri ele almak ve kendi takdirine göre karar vermek;

(vi) bir Taraf'ın ITSO'dan çekilmesi ile ilgili olarak bu Anlaşma'nın XIV. Maddesi'nin (b) bendi uyarınca kararlar almak;

- (vii) ITSO ile Taraf olsun olmasın Devletler arasında veya uluslar arası kuruluşlar arasındaki resmi ilişkilerle ilgili sorunlar hakkında hüküm vermek;
- (viii) Tarafların şikayetlerini ele almak;
- (ix) Taraflar'ın Müşterek Mirası ile ilgili hususları ele almak;
- (x) Bu Anlaşma'nın IV. Maddesi'nin (b) bendi uyarınca alınacak onaylar hakkında kararlar almak,
- (xi) Taraflar Kurulu'nca kabul edilen süreler için ITSO'nun bütçesini ele almak ve onaylamak;
- (xii) Onaylanan bütçe dışında, doğabilecek muhtemel olaylarla ilgili olarak gerekli kararları almak;
- (xiii) ITSO'nun harcamalarını ve hesaplarını incelemek üzere bir denetçi tayin etmek;
- (xiv) bu Anlaşma'nın eki Ek-A'nın 3. Maddesi'nde belirtilen hukuk uzmanlarını seçmek;
- (xv) Kamu Hizmetleri Anlaşması uyarınca Genel Müdür'ün Şirkete karşı bir tahkim davası başlatmasının şartlarını belirlemek;
- (xvi) Kamu Hizmetleri Anlaşması'nda yapılması istenilen değişiklikler üzerinde karar vermek; ve
- (xvii) Bu Anlaşma'nın herhangi bir maddesi uyarınca kendisine tevdi edilmiş diğer görevleri yapmak.
- (e) ITSO uzay sisteminin Şirket'e devredilmesini takiben on iki aydan daha geç olmamak kaydıyla, Taraflar Kurulu'nun olağan toplantıları iki yılda bir yapılır. Olağan toplantıların yanı sıra, X. Madde'nin (k) bendi uyarınca yürütme organının talebi üzerine, veya toplantının amacı belirtilmek suretiyle bir veya daha fazla Taraf'ın yazılı olarak GenelMüdür'e talepte bulunmaları ve talebi yapanlar da dahil olmak üzere, Tarafların en az üçte biri tarafından desteklenmesi halinde, Taraflar Kurulu olağanüstü toplantılar yapabilir. Taraflar Kurulu Genel Müdürün olağanüstü bir toplantı düzenleyebilmesine ilişkin kuralları ortaya koyar.
- (f) Taraflar Kurulu'nun bütün oturumlarında yeter sayı Taraf temsilcilerinin çoğunluğunun mevcudiyeti ile sağlanır. Esasa ilişkin konulardaki kararlar, temsilcileri mevcut olup oy veren Tarafların en az üçte ikisinin olumlu oyları ile alınır. Usule ilişkin konulardaki kararlar ise temsilcileri mevcut olup oy kullanan Tarafların basit çoğunluğunun olumlu oyları ile alınır. Özel bir konunun esasa veya usule ilişkin olup olmadığı hakkındaki anlaşmazlık, temsilcileri mevcut ve oy kullanan Tarafların basit çoğunluğu ile kararlaştırılır. Vekalet vermek suretiyle veya Taraflar Kurulu'nca uygun görülen diğer vasıtalarla Taraflara oy kullanma imkanı verilir ve Taraflar Kurulu toplantısından yeterli bir süre önce gerekli bilgiler kendilerine sağlanır.
- (g) Taraflar Kurulu'nun her türlü toplantısında her bir Taraf bir oy hakkına sahiptir.
- (h) Taraflar Kurulu, katılım ve oylamaya ilişkin hükümlerle birlikte Başkanın ve diğer görevlilerin seçilmesi dahil olmak üzere, kendi usul ve kurallarını kabul ve tasdik eder.
- (i) Taraflar Kurulu toplantılarına iştirak etmekle ilgili olarak Tarafların yapacakları masraflar kendilerince karşılanır. Taraflar Kurulu toplantıları için yapılacak harcamalar ITSO'nun idarî masrafları olarak mütalaa edilir.

**Genel Müdür
MADDE X**

(a) Yürütme organı doğrudan Taraflar Kurulu'na karşı sorumlu bulunan bir Genel Müdür tarafından yönetilir.

(b) Genel Müdür,

(i) icra başkanı ve ITSO'nun kanuni temsilcisi olup mukaveleye dayalı hakların ifa edilmesi yanısıra tüm yönetim görevlerinin icrasından sorumludur.

(ii) Taraflar Kurulu'nun politikası ve direktifleri doğrultusunda hareket eder; ve

(iii) dört yıllık bir dönem veya Taraflar Kurulu'nca kararlaştırılan farklı bir süre için, Taraflar Kurulu tarafından atanır. Genel Müdür Taraflar Kurulu'nca sebebe dayalı olarak görevinden alınabilir. Hiçbir kimse sekiz yıldan fazla Genel Müdür olarak atanamaz.

(c) Genel Müdür'ün atanmasında ve yürütme organının diğer görevlilerinin seçiminde gözönüne alınacak başlıca husus, insan kaynaklarının en iyi şekilde temin edilmesinde bölgesel ve farklı coğrafyaların mümkün olabilecek avantajları dikkate alınarak; en yüksek doğruluk ehliyet ve kabiliyet standartlarının sağlanması ihtiyacıdır. Genel Müdür ve yürütme organının görevlileri ITSO'ya karşı sorumlulukları ile bağdaşmayacak hiçbir harekete girişmemelidir.

(d) Taraflar Kurulu'nun talimatları ve kılavuzluğunda Genel Müdür yapısı, kadro seviyesi, görevlilerin ve çalışanların standart hizmet şartlarını tespit eder ve yürütme organının görevlilerinin atamasını yapar. Genel Müdür yürütme organı için müşavirler ve diğer danışmanları ayırabilir.

(e) GenelMüdür Şirketin Ana Prensiplere bağlı kalmasına nezaret eder.

(f) Genel Müdür,

(i) LCO kontratlarına itibar etmek suretiyle, LCO müşterilerine hizmet edilmesi maksadıyla Şirket'in Ana Prensiplere bağlılığını kontrol eder;

(ii) Bir LCO kontratına taraf olunması maksadıyla yapılan talepler hakkında Şirket tarafından verilen kararları tetkik eder;

(iii) Şirket'le olan anlaşmazlıkların giderilmesinde arabuluculuk hizmetleri vererek LCO müşterilerine yardımcı olur;

(iv) bir LCO müşterisinin Şirkete karşı hakem mahkemesi başlatması halinde müşavir ve hakemlerin seçilmesinde tavsiyelerde bulunur.

(g) Genel Müdür (d) bendinden (f) bendine kadar olan hususlarla ilgili olarak Taraflara rapor verir.

(h) Taraflar Kurulu tarafından belirlenen kurallara göre, Kamu Hizmetleri Anlaşması uyarınca Genel Müdür Şirkete karşı hakem mahkemesi başlatabilir.

(i) GenelMüdür Şirketle olan muamelelerinde Kamu Hizmetleri Anlaşması uyarınca işlem yapar.

(j) Genel Müdür ITSO adına Tarafların Müşterek Mirası ile ilgili ortaya çıkan hususları tetkik eder ve Tarafların görüşlerini Tebliğ İdaresine/İdarelerine bildirir.

(k) Genel Müdür, Taraflardan birinin Madde XI (c) uyarınca hareket etmemesini Şirket'in Ana Prensiplere uymasına zarar verecek nitelikte görüyor ise, ilgili Taraf ile temasa geçerek bu duruma bir çözüm bulmak için araştırma yapabilir ve Madde IX (e) uyarınca Taraflar Kurulunca belirlenmiş şartlar çerçevesinde Olağanüstü bir Taraflar Kurulu toplantısı yapılmasına vesile olabilir.

(l) Taraflar Kurulu, GenelMüdür'ün yokluğunda veya görevlerini yapamaz olduğu durumlarda veya Genel Müdürlük makamı boşaldığında hizmet vermek üzere, üst düzeyde bir yürütme organı görevlisini Genel Müdür Vekili olarak tayin eder. Bu Anlaşma gereğince Genel Müdür Vekili, Genel Müdür'e verilen tüm yetkilere sahiptir.

Genel Müdürlük makamının boşalması halinde GenelMüdür Vekili bu Maddenin (b) fıkrası (iii) bendi uyarınca en kısa zamanda atanacak ve ataması onaylanacak olan bir Genel Müdür'ün göreve başlayışına kadar bu görevi yürütür.

Tarafların Hak ve Sorumlulukları

MADDE XI

(a) Başlangıç'ta, III. Madde'deki Ana Prensipler'de ve bu Anlaşma'nın diğer hükümlerinde belirtilen prensiplere tamamen uyacak ve onları daha ileriye götürecek şekilde Taraflar bu Anlaşma'nın verdiği hakları kullanır ve sorumluluklarını yerine getirirler.

(b) Bütün Taraflar bu Anlaşma'nın hükümleri uyarınca temsil edilmeye yetkileri olan tüm konferans ve toplantılar ile nerede yapıldıkları dikkate alınmaksızın ITSO tarafından tespit edilen düzenlemeler uyarınca ITSO tarafından veya onun himayesinde yapılan her toplantıda hazır bulunmaya ve iştirak etmeye yetkili kılınmalıdır. Yürütme organı bu tür bir konferans veya toplantıya ilişkin olarak davet eden Taraf ile yapılacak düzenlemelerde, katılma hakkı bulunan bütün Taraf temsilcilerinin davet eden ülkeye kabul edilmeleri ve konferans veya toplantı süresince ikametlerine müsaade edilmelerini sağlayacak bir hükmün bulunmasını temin eder.

(c) Bütün Taraflar, Şirketin Ana Prensipler'i yerine getirebilmesi maksadıyla, kendi ülkesinin mevcut kuralları ve taraf olduğu ilgili uluslararası anlaşmalar çerçevesinde; şeffaf, ayırım gözetmeden ve rekabet tarzında tarafsız bir biçimde, icraat yaparlar.

Frekans Tahsisleri

MADDE XII

(a) ITSO'ya taraf ülkeler, Tebliğ İdaresi/İdareleri olarak seçilmiş ülkelerin mevcut Anlaşma'nın onaylanmış, kabul veya tasvip edilmiş olduğunu bildiren onay belgesinin Müstevdiye teslim edilinceye kadar geçecek zamana kadar, ITU Radyo Regülasyonu'nda belirtilen hükümlere uygun olarak Taraflar adına yapılacak koordinasyon ve tescil işlemlerinde, yörünge pozisyonları ve frekans tahsislerini ellerinde bulundurmaya devam ederler. Taraflar, ITSO'ya taraf ülkelerin bu tahsisleri ellerinde bulundurdukları süre içinde tüm ITSO üyesi ülkeleri ITU'da temsil etmek üzere, ITSO üyeleri arasında bir Taraf'ı seçerler.

(b) Tahsislerin ITSO'nun elinde bulunduğu süre içerisinde (a) fıkrasına göre tüm Tarafları temsil etmek üzere seçilmiş olan Taraf, Taraflar Kurulu tarafından Şirket için tebliğ İdaresi olarak hareket etmek üzere seçilmiş olan bir Taraf'ın mevcut Anlaşma'yı onayladığı, kabul veya tasvip ettiğini belirten bildirimini Müstevdi tarafından alınması halinde, bu tür tahsisleri seçilmiş İdare/İdarelere devredecektir.

(c) Şirketin Tebliğ İdaresi olarak seçilmiş olan herhangi bir Taraf kendi mevcut hukukî mevzuat uyarınca;

(i) Ana Prensipler'in icra edilebilmesini teminen frekans tahsislerinin Şirket tarafından kullanımına yetki verir; ve

(ii) böyle bir kullanıma yetki verilmediğinde veya Şirket'in söz konusu frekans tahsisine/tahsislerine artık ihtiyacı kalmadığında, söz konusu frekans tahsisini ITU kuralları çerçevesinde iptal eder.

(d) Bu Anlaşma'nın diğer hükümlerine rağmen, Şirket için Tebliğ İdaresi olarak hareket eden bir Taraf'ın XIV. Madde uyarınca ITSO üyeliği sona ererse, söz konusu Taraf, ITU kuralları çerçevesinde frekans tahsisleri bir başka Taraf'a devredilinceye kadar, bu Anlaşma'da ve ITU Radyo Regülasyonu'nda belirtilen tüm ilgili hükümlerle sınırlı kalır ve bunlara tabi olur.

(e) (c) fıkrası uyarınca Tebliğ İdaresi olarak hareket edecek olan bir Taraf:

(i) XI (c) Maddesi uyarınca üstlenilen sorumluluklara ne ölçüde bağlı kaldığı hususuna özellikle değinilmek suretiyle, Şirket'in Tebliğ İdaresi olarak yaptığı muamelelere ilişkin olarak Genel Müdür'e yılda bir rapor verir;

(ii) Ana Prensiplerin Şirket tarafından uygulanmasına ilişkin işlemlerle ilgili olarak ITSO adına GenelMüdür'ün görüşlerini alır;

(iii) Tebliğ İdaresi/İdareleri'nin başka alternatifleri olmayan ülkelere erişim imkanlarını artırmaya yönelik muhtemel faaliyetlerinde ITSO adına Genel Müdür ile birlikte çalışır;

(iv) Küresel irtibat ve başka imkanı olmayan kullanıcılara hizmet sağlanması maksadıyla, Şirket adına yürütülmekte olan ITU uydu sistem koordinasyonu hususunda Genel Müdür'e bilgi verir ve görüş alış verişinde bulunur;

(v) Başka imkanı olmayan kullanıcıların uydu haberleşme ihtiyaçları ile ilgili olarak ITU ile görüş alış verişinde bulunur.

ITSO Genel Merkezi, İmtiyaz, Muafiyet, Masuniyet

MADDE XIII

(a) Taraflar Kurulu'nca farklı bir karar alınmaz ise, ITSO'nun genel merkezi Washington'dadır.

(b) Bu Anlaşma kapsamında bulunan faaliyet alanı içinde, ITSO ve mülkleri, bu Anlaşma'ya taraf olan bütün ülkelerde tüm ulusal gelir vergisi ve vasıtasız emlak vergisinden muafır. Her bir Taraf, ITSO'nun özel mahiyetini gözönünde bulundurarak, kendi mevzuatı uyarınca ITSO ve mülklerine, uygun gördüğü, ilave gelir ve vasıtasız emlak vergileri ile gümrük resmi muafiyeti getirebilmek için bütün imkanlarını kullanmayı taahhüt eder.

(c) ITSO Genel Merkezi'nin toprakları üzerinde bulunduğu Taraf hariç diğer bütün Taraflar bu fıkrada öngörülen Protokol uyarınca, ITSO GenelMerkezi'nin toprakları üzerinde bulunduğu Taraf ise Genel Merkez Anlaşması uyarınca; ITSO'ya, görevlilerine, söz konusu Protokol ve Genel Merkez Anlaşması'nda belirtilen diğer kategorilerdeki personeline, Taraflara ve Taraf temsilcilerine gerekli imtiyaz, muafiyet ve masuniyeti tanır. Özellikle her bir Taraf bu fıkra da bahsi geçen Genel Merkez Anlaşması ve Protokol'de öngörülen kıstaslar ve durumlar çerçevesinde görevlerini yerine getirirken, yukarıda belirtilen şahıslara, bu görevlerin sınırları içerisinde yapılan işler veya yazılı veya sözlü beyanlarla ilgili olarak hukuki masuniyet tanır. ITSO genel merkezinin toprakları üzerinde kurulu bulunduğu Taraf, mümkün olan en kısa sürede ITSO ile imtiyaz, muafiyet ve masuniyet konularını kapsayan bir GenelMerkez Anlaşması yapar. Diğer Taraflar da mümkün olan en kısa sürede imtiyaz, muafiyet ve masuniyet konuları ile ilgili bir Protokol'u sonuçlandırır. Genel Merkez Anlaşması ve Protokol bu Anlaşma'dan bağımsız olup her biri sona erdirilme şartlarını kendisi belirler.

Üyelikten Çekilme

MADDE XIV

(a) (i) Herhangi bir Taraf kendi isteği ile ITSO'dan çekilebilir. Taraf, çekilme kararını yazılı olarak Müstevdi'ye bildirir.

(ii) Bu Madde'nin (a) (i) bendine göre bir Taraf'ın çekilmesine ilişkin bildiri Müstevdi tarafından tüm Taraflara ve yürütme organına gönderilir.

(iii) Madde XII (d)'ye bağlı kalmak kaydıyla, bir Taraf'ın kendi isteği ile çekilmesi bu Madde'nin (a) (ii) bendinde belirtilen bildirim alındığı tarihten üç ay sonra yürürlüğe girer ve bu Anlaşma ilgili Taraf için sona erer.

(b) (i) Herhangi bir Taraf bu Anlaşmada'ki herhangi bir yükümlülüğü yerine getirmez ise, Taraflar Kurulu, konunun kendisine bildirilmesi üzerine veya kendi inisiyatifi ile Tarafca yapılan tüm beyanları inceledikten sonra, yükümlülüğün yerine getirilmediğini tespit eder ise, ilgili Taraf'ın ITSO'dan çekilmiş sayılabileceğine karar verebilir. Böyle bir karar tarihinden itibaren Anlaşma ilgili Taraf için geçerli değildir. Bu gaye ile Taraflar Kurulu olağanüstü oturuma çağrılabilir.

(ii) Taraflar Kurulu, (b) fıkrasının (i) bendi gereğince bir Taraf'ın ITSO'dan çekilmiş sayılmasına karar verir ise, yürütme organı Müstevdiyi haberdar eder. Müstevdi bildirimini tüm Taraflara gönderir.

(c) Müstevdi veya yürütme organı, ikisinden biri, bu Madde'nin (a) fıkrası (i) bendine göre bir çekilme kararı aldığı anda bildirim veren Taraf'ın Taraflar Kurulu'nda temsil edilme ve oy kullanma hakkı sona erer ve çekilme talebinin alınmasından sonra ilgili Taraf'a hiçbir sorumluluk ve yükümlülük yüklenmez.

(d) Taraflar Kurulu, bu Madde'nin (b) fıkrası uyarınca bir Taraf'ı ITSO'dan çekilmiş sayarsa, söz konusu Taraf'a böyle bir karardan sonra hiçbir sorumluluk ve yükümlülük yüklenmez.

(e) Birleşmiş Milletler veya Uluslararası Telekomünikasyon Birliği'ndeki statüsü ile ilgili olarak meydana gelecek bir değişiklik nedeniyle bir Taraf'ın ITSO'dan çekilmesi istenemez.

Değişiklik MADDE XV

(a) Herhangi bir Taraf, bu Anlaşma'da değişiklik yapılması teklifinde bulunabilir. Değişiklik teklifleri, bunları derhal tüm Taraflara dağıtacak olan yürütme organına gönderilir.

(b) Toplantının başlayacağı tarihten en az doksan gün öncesinden yürütme organı tarafından dağıtılmış olması şartıyla; Taraflar Kurulu her bir değişiklik teklifini ilk olağan toplantısında veya bu Anlaşma'nın IX. Maddesi usulleri uyarınca daha erken yapılacak olağanüstü bir toplantıda inceler.

(c) Taraflar Kurulu bu Anlaşma'nın IX. Maddesindeki yeterli çoğunluk ve oylama kurallarına göre her bir değişiklik teklifi için karar verir. Bu Anlaşma'nın (b) fıkrası gereğince dağıtılmış bulunan değişiklik teklifinde tadilat yapabilir ve usulüne uygun olarak dağıtılmamış ancak teklif edilen veya tadilat yapılan değişikliklerle doğrudan ilgisi bulunan herhangi bir değişiklik hakkında da karar verebilir.

(d) Taraflar Kurulu tarafından tasvip edilen bir değişiklik, değişikliğin Taraflar Kurulunca tasvip edildiği tarihte Taraf olan ülkelerin üçte ikisinin tasvibi, kabulü veya onayının Müstevdi tarafından alınmasını müteakip, bu Maddenin (e) fıkrası uyarınca yurürlüğe girer.

(e) Bir değişikliğin yurürlüğe girebilmesi için bu Maddenin (b) fıkrası uyarınca gerekli olan kabul, tasvip veya onaylar alınır alınmaz Müstevdi tüm Tarafları haberdar eder. Bu bildirim tarihinden doksan gün sonra değişiklik, henüz kabul, tasvip veya onaylama yapmayanlar ve ITSO'dan çekilmeyenler de dahil olmak üzere bütün Taraflar için yurürlüğe girer.

(f) Bu Maddenin (d) ve (c) fıkralarındaki hükümlere rağmen, hiçbir değişiklik Taraflar Kurulunca tasvip edildiği tarihten itibaren sekiz aydan daha önce yurürlüğe girmez.

Anlaşmazlıkların Giderilmesi

MADDE XVI

(a) Taraflar arasında veya ITSO ile bir veya daha fazla Taraf arasında bu Anlaşmanın verdiği hak ve sorumluluklardan kaynaklanan tüm hukuki anlaşmazlıklar, makul bir süre içerisinde giderilemez ise, bu Anlaşmanın Ek-A hükümlerine uygun olarak hakem usulüne başvurulur.

(b) Bir Taraf ile Taraf statüsü sona eren bir Devlet arasında veya ITSO ile Taraf statüsü sona eren bir Devlet arasında bu Anlaşmanın verdiği hak ve sorumluluklardan kaynaklanan tüm hukuki anlaşmazlıklar, makul bir süre içerisinde giderilemez ise, Taraf statüsü sona eren Devletin kabul etmesi halinde, bu Anlaşmanın Ek-A hükümlerine uygun olarak hakem usulüne başvurulur. Bu Maddenin (a) fıkrası uyarınca hukuki bir anlaşmazlık nedeniyle hakem mahkemesine Taraf olan bir Devletin Taraf statüsü sona erer ise, hakem mahkemesi devam eder ve sonuçlandırılır.

(c) ITSO ile bir Taraf arasında yapılan anlaşmalardan doğan tüm hukuki anlaşmazlıklar, anlaşmazlıkların giderilmesine ilişkin olarak bu anlaşmalara konulan hükümlere tabidir. Böyle hükümler olmaması halinde, bu tür anlaşmazlıklar, başka türlü giderilemez ise, anlaşmazlığa Taraf olanların kabul etmeleri halinde, bu Anlaşmanın Ek-A hükümlerine uygun olarak hakem mahkemesine başvurulabilir.

İmza

MADDE XVII

(a) Bu Anlaşma, 20 Ağustos 1971 tarihinden itibaren, Anlaşmanın yürürlüğe girmesi veya dokuz aylık bir sürenin dolması hallerinden birisinin gerçekleşmesine kadar Washington'da aşağıdakilerin imzalarına açıktır:

(i) Geçici Anlaşmaya Taraf olan bütün Devlet Hükümetleri,

(ii) Birleşmiş Milletler veya Uluslararası Telekomünikasyon Birliğine üye diğer bütün Devlet Hükümetleri,

(b) Bu Anlaşmayı imzalayan her Hükümet, imzalamayı onay, kabul veya tasvip edilme şartlarına bağlı olmadan yapabilir veya imzalarken bunun onay, kabul veya tasvip edilme şartlarına bağlı olduğunu beyan edebilir.

(c) Bu Maddenin (a) fıkrasında öngörülen her Devlet bu Anlaşmaya imzaya açık oluş süresi bittikten sonra da katılabilir.

(d) Bu Anlaşmaya hiçbir ihtirazi kayıt konamaz.

Yürürlüğe Giriş

MADDE XVIII

(a) Bu Anlaşma, Özel Anlaşmadaki kotaların en az üçte ikisine sahip olması kaydıyla; Anlaşmanın imzaya açıldığı tarihte Geçici Anlaşmaya Taraf olan Devletlerin üçte ikisinin hiçbir onay, kabul veya tasvip edilme kaydı olmaksızın imzalaması veya onaylama, kabul etme, tasvip etme veya katılımını müteakip altmış gün sonra yürürlüğe girer. Önceki hükümlere rağmen bu Anlaşma imzaya açıldığı tarihten itibaren sekiz aydan önce veya onsekiz ay geçtikten sonra yürürlüğe giremez.

(b) Bu Maddenin (a) fıkrası uyarınca Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihten sonra herhangi bir Devlet tarafından onay, kabul, tasvip veya katılım belgesi verilir ise, Anlaşma o Devlet için öyle bir belgenin verilmiş tarihi itibarıyla yürürlüğe girer.

(c) Bu Maddenin (a) fıkrası uyarınca bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi üzerine, Anlaşmayı onay, kabul veya tasvip kaydıyla imzalayan bir Devletin Hükümeti, imzalama sırasında ya da Anlaşma kendisi için yürürlüğe girmeden önceki bir tarihte talepte bulunursa, bu Anlaşma o Devlet için geçici olarak uygulanabilir. Geçici uygulama aşağıdaki hallerde sona erer;

(i) Bu Anlaşmanın ilgili Hükümet tarafından onaylandığı, kabul veya tasvip edilme belgesinin teslim edilmesi halinde;

(ii) Bu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıllık bir süre içinde ilgili Hükümet tarafından onaylanmaz, kabul edilmez veya tasvip edilmez ise bu sürenin bitiminde; veya

(iii) Bu fıkranın (ii) bendinde belirtilen süre dolmadan önce ilgili Hükümetin bu Anlaşmayı onaylamama, kabul etmeme veya tasvip etmeme kararını bildirmesi halinde,

Geçici uygulama bu fıkranın (ii) veya (iii) bendine göre sona erer ise, ilgili Tarafın hak ve yükümlülükleri için bu Anlaşmanın XIV. Maddesi (c) fıkrası hükümleri uygulanır.

(d) Bu Anlaşma, yürürlüğe girdikten sonra, Geçici Anlaşmanın yerini alır ve onu yürürlükten kaldırır.

Muhtelif Hükümler

MADDE XIX

(a) ITSO'nun resmî ve çalışma dilleri İn gilizce, Fransızca ve İspanyolca'dır.

(b) Yürütme organının iç tüzüğü, tüm Tarafalara istekleri doğrultusunda ITSO'nun bütün dokümanlarının kopyalarının süratle gönderilmesini temin etmelidir.

(c) Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun 1721 (XVI) sayılı kararı uyarınca yürütme organı, bilgi için, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine ve ilgili özel ihtisas kuruluşlarına ITSO'nun faaliyetleri ile ilgili yıllık bir rapor gönderir.

Müstevdi

MADDE XX

(a) Bu Anlaşmanın müstevdisi Amerika Birleşik Devletleri Hükümetidir. Bu Anlaşmanın XVII. Maddesi (b) fıkrası uyarınca yapılan deklarasyonlar, onaylama, kabul, tasvip veya katılım belgeleri, geçici uygulama talepleri, değişikliklerin onaylanması, kabul veya tasvip edilmesine ilişkin bildirimler, ITSO'dan çekilme kararları veya bu Anlaşmanın geçici uygulanmasının sona eriş bildirisi Müstevdiye teslim edilir.

(b) Bu Anlaşmanın eşit geçerlilikte olan İngilizce, Fransızca ve İspanyolca metinleri Müstevdinin arşivlerinde muhafaza edilir. Müstevdi Anlaşmayı imzalayan veya katılım belgesini teslim eden tüm Hükümetlere ve Uluslararası Telekomünikasyon Birliğine, bu Anlaşmanın onaylanmış metinlerini gönderir ve bu Hükümetler ile Uluslararası Telekomünikasyon Birliğine; imzalamalar, bu Anlaşmanın XVII. Maddesi (b) fıkrası uyarınca yapılan deklarasyonlar, onay, kabul, tasvip veya katılım belgelerinin teslimi, geçici uygulama talepleri, bu Anlaşmanın XVIII. Maddesi (a) fıkrasında sözü edilen altmış günlük sürenin başlaması, bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi, değişikliklere ilişkin onay, kabul veya tasvip bildirimleri, değişikliklerin yürürlüğe girmesi, ITSO'dan çekilme kararları, çekilmeler ve bu Anlaşmanın geçici uygulanmasının sona erdirilmesi hakkında bilgi verir.

(c) Bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi üzerine Müstevdi, Birleşmiş Milletler Yasasının 102. Maddesi uyarınca Anlaşmayı Birleşmiş Milletler Sekreterliğine kaydettirir.

Süre

MADDE XXI

Bu Anlaşma ITSO uzay sisteminin Şirket'e devredilmesi tarihinden itibaren en az 12 yıl yürürlükte kalır. Taraflar Kurulu, ITSO uzay kesiminin Şirkete devredilmesinin onikinci yıldönümünü müteakip IX. (f) Maddesine göre yapılacak bir oylama ile bu Anlaşmayı sona erdirebilir. Böyle bir karar esasa ilişkin bir husus olarak addedilir.

BUNUN BELGESİ OLARAK, yetki belgeleri muteber ve usulüne uygun bulunan tam yetkililer Washington'da toplanarak bu Anlaşmayı imzalamışlardır.

Bin dokuz yüz yetmiş iki yılı Ağustos ayının 20. günü Washington'da yapılmıştır.

ANLAŞMAZLIKLARIN GİDERİLMESİNE İLİŞKİN HÜKÜMLER

EK-A

MADDE 1

Bu Ek'te belirlenmiş hakem usullerine, sadece, bu Anlaşmanın XVI. Maddesinde belirtilenler taraf olurlar.

MADDE 2

Bu Ek hükümlerine tümüyle uyularak teşkil edilmiş üç üyeden oluşan bir hakem mahkemesi, bu Anlaşmanın XVI. Maddesi kapsamına giren her türlü anlaşmazlık hakkında karar vermeye yetkilidir.

MADDE 3

(a) Taraflar Kurulunun ilk ve müteakip olağan toplantılarından en geç altmış gün önce, Taraflar bu Ek uyarınca kurulacak mahkemelerde başkan veya üye olarak hizmet vermek üzere Taraflar Kurulunun o toplantısından müteakip ikinci olağan toplantısına kadar müsait durumda olabilecek en fazla iki hukuk uzmanını isimlerini yürütme organına bildirebilir. Yürütme organı, bu şekilde aday gösterilmiş olanların bir listesini hazırlar, varsa aday gösteren Tarafca gönderilen biyografileri de ekler ve sözkonusu toplantının açılış tarihinden en geç otuz gün öncesinden tüm Taraplara gönderir. Taraflar Kurulu toplantısının açılışından önceki altmış günlük sürede bir adayın herhangi bir nedenle panel seçimine katılması mümkün olmaz ise, aday gösteren Taraf, Taraflar Kurulu toplantısının açılışından en geç ondört gün önce onun yerini başka bir hukuk uzmanını aday gösterebilir.

(b) Taraflar Kurulu, bu Maddenin (a) fıkrasında sözü edilen listeden, mahkeme başkanı olarak seçilecek onbir panel üyesi ile herbiri için birer yedek üye seçer. Üyeler ve vekilleri bu Maddenin (a) fıkrasında belirtilen süre boyunca görev yaparlar. Paneldeki üyelere biri görev yapamaz hale gelirse onun yerini vekili alır.

(c) Panel başkanının seçilmesi amacıyla, panel seçi mini müteakip, panel yürütme organı tarafından en kısa süre içinde toplantıya çağrılır. Panel üyeleri bu toplantıya şahsen veya elektronik imkânlar aracılığı ile iştirak edebilir. Toplantı için yeter sayı onbir üyeden dokuzunun katılımıdır. Panel, bir veya gerektiğinde birden fazla gizli oylamayla ve en az altı üyenin olumlu oy vermesiyle başkanını tayin eder. Bu şekilde tayin edilen bir başkan panel üyesi olarak görev yapacağı sürenin sonuna kadar başkanlık görevinde bulunur. Panel toplantısının masrafları ITSO'nun idari masrafları olarak mütalaa edilir.

(d) Bir panel üyesi ile vekilinin her ikisinin de göreve devam edememeleri halinde, Taraflar Kurulu, bu Maddenin (a) fıkrasında belirtilen listeyi esas alarak boş pozisyonları doldurur. Görev süresi dolmamış olan bir üye veya vekilin yerini almak üzere seçilmiş kişi, yerini aldığı kişiden geriye kalan zaman süresince görevde kalır. Panelin başkanlık mevki boşalır ise sözkonusu panel üyeleri bu Maddenin (c) fıkrasında belirten usule göre aralarından birini bu göreve seçerler.

(e) Bu Maddenin (b) ve (d) fıkraları uyarınca panel üyelerinin ve vekillerinin seçilmesinde, Taraflar Kurulu; panelin, uygun bir coğrafi temsil yanı sıra, Taraflarca temsil edilen başlıca hukuk sistemlerini de yansıtacak şekilde oluşmasına daima gayret gösterir.

(f) Panel üyeleri veya vekilleri görevlerinin bitimi esnasında bir hakem mahkemesinde görevli iseler, mahkemedeki davalar sonuçlanıncaya kadar görevlerine devam eder.

MADDE 4

(a) Hukuki bir anlaşmazlığı hakem mahkemesine götürmek isteyen bir davacı her bir davalıya ve yürütme organına içinde aşağıdakileri ihtiva eden bir dosya sunar:

(i) hakem mahkemesine getirilen anlaşmazlığı her yönüyle anlatan ve her bir davalının hakem mahkemesine iştirak etmelerinin nedenlerini ve talep edilen isteği belirten bir beyanat;

(ii) anlaşmazlık konusunun bu Ek uyarınca kurulacak mahkemenin yetki sahasına giriş nedenleri ve mankemenin davacı taraf lehine karar vermesi halinde, talep edilen istekler yönünde karar verme sebeplerin i belirten bir beyanat;

(iii) davacı tarafın neden makul bir süre içinde anlaşmazlığın görüşmeler yoluyla veya hakem mahkemesi dışında başka bir yolla halledilemeyeşini belirten bir beyanat;

(iv) bu Anlaşmanın XVI. Maddesi gereğince bu Ek'te belirtilen hakem usulüne başvurmanın şart olduğu anlaşmazlıklarda, tarafların bu usule başvurmada mutabık kaldıklarını gösteren belge;

(v) mahkemeye üye olarak katılmak üzere davacının tayin edeceği şahsın ismi.

(b) Yürütme organı bu Madde'nin (a) fıkrası uyarınca temin edilen dosyanın birer kopyasını gecikmeden davalı Taraflara ve panel başkanına gönderir.

MADDE 5

(a) Bu Ek'in 4. Maddesi belirtilen dosya nüshalarının tüm davalılar tarafından alınmasını müteakip altmış günlük süre içinde, davalılar tarafı mahkeme heyetine katılacak bir kişiyi tayin eder. Aynı süre içinde davalılar, birlikte veya münferit olarak, 4. Maddenin (a) fıkrasında belirtilen iddialara verecekleri cevapları, anlaşmazlıkla ilgili olarak ortaya çıkabilecek karşı talepleri ile birlikte , davaya taraf olanların her birine ve yürütme organına bir dosya halinde verebilir. Yürütme organı böyle bir dosyanın bir kopyasını panel başkanına derhal ulaştırır.

(b) Verilen süre içerisinde davalılar tarafı böyle bir tayin yapmaz ise, panel başkanı bu Ek'in 3. Maddesi (a) fıkrası uyarınca yürütme organına isimleri bildirilen uzmanlar arasından birini tayin eder.

(c) İki mahkeme üyesi tayin edilmelerini müteakip otuz gün içinde, mahkemenin başkanlığını yapmak üzere, bu Ek'in 3. Maddesi uyarınca oluşturulan panelden üçüncü bir kişiyi seçmek üzere anlaşılır. Bu süre içinde anlaşmaya varılamaz ise, iki üyeden herhangi birisi; on gün içinde kendisi haricinde bir panel üyesini mahkeme başkanı olarak tayin edecek olan panel başkanına başvurabilir.

(d) Mahkeme başkanı seçilir seçilmez mahkeme teşekkül etmiş olur.

MADDE 6

(a) Mahkeme heyetinde bir boşalma olur ve mahkeme başkanı veya görevde kalan diğer üyeler bu boşalmanın tarafların kontrolü dışında olduğuna veya hakem mahkemesinin devam etmesinin de bir sakınca olmadığına karar verir ise; sözkonusu boşalma aşağıdaki hükümlere göre doldurulur:

(i) eğer boşalma bir tarafın tayin ettiği bir üyenin çekilmesiyle olur ise, sözkonusu taraf boşalma tarihinden itibaren on gün içinde bir başkasını seçer;

(ii) eğer boşalma mahkeme başkanının veya başkan tarafından atanan diğer bir üyenin çekilmesi sonucu olur ise, çekilenin yerine bu Ek'in 5. Maddesinin (c) veya (b) fıkralarında belirtilen şartlara göre panelden birisi seçilir.

(b) Eğer boşalma bu Maddenin (a) fıkrasında belirtilen sebepler dışında başka bir nedenle olur ise veya o fıkraya göre oluşan bir boşalma doldurulamamışsa, görevde kalan mahkeme üyeleri, taraflardan birinin talebi üzerine, bu Ek'in 2. Maddesindeki hükümlere bakılmaksızın, davayı devam ettirme ve nihai karar verme yetkisine sahiptir.

MADDE 7

(a) Mahkeme, duruşma tarihi ve yerini tespit eder.

(b) Duruşmalar gizli olarak yapılır ve duruşmalara katılma ve sunulan evrakları elde etme hakkı bulunan ITSO ile davaya taraf olanlar hariç tutulmak üzere, mahkemeye sunulan tüm evraklar gizli tutulur. ITSO'nun taraf olduğu davalarda tüm Taraflar duruşmalarda hazır bulunmaya ve sunulan evrakları elde etme hakkına sahiptir.

(c) Mahkemenin yetkili olup olmadığı hususunda bir anlaşmazlık olur ise, mahkeme önce bu konuyu ele alır ve en kısa sürede kararını verir.

(d) Dava muameleleri yazılı olarak yürütülür ve her bir taraf fiili ve hukuki iddialarını desteklemek maksadıyla yazılı delilleri sunma hakkına sahiptir. Bununla birlikte mahkeme uygun görür ise deliller sözlü olarak verilebilir ve şahitler dinlenebilir.

(e) Dava, davacı tarafın durumu delillere, ilgili olaylara ve hukuki prensiplere istinaden takdimi ile başlar. Davacının beyanatını davalının karşı beyanatı izler. Davacı davalının karşı beyanatlarına cevap verebilir. Mahkeme gerekli olduğuna karar verir ise ilave itham ve savunmalar yapılabilir.

(f) Anlaşmazlık ile doğrudan ilgili olarak ortaya çıkan karşı talepler, bu Anlaşmanın XVI. Maddesinde belirtilen mahkeme yetkisi içerisinde kalıyor ise, mahkeme karşı talepleri dinleyebilir ve bunlar hakkında karar verebilir.

(g) Dava sürerken anlaşmazlığa taraf olanlar bir anlaşmaya varır ise; anlaşmazlığa taraf olanların mutabakatıyla, bu anlaşma mahkemenin kararı olarak kayıtlara geçer.

(h) Dava sürerken herhangi zamanda mahkeme anlaşmazlığın Anlaşmanın XVI. Maddesi ile kendisine verilen yetkilerin dışında olduğuna karar verir ise, davayı sona erdirebilir.

(i) Mahkemenin müzarekeleri gizlidir.

(j) Mahkeme kararları gerekçesiyle birlikte yazılı olarak bildirilir. Hüküm ve kararlar en az iki üye tarafından desteklenmelidir. Karara muhalif bir üye ayrı bir yazılı görüş verebilir.

(k) Mahkeme kararını, tüm Taraflara dağıtılmak üzere yürütme organına gönderir.

(1) Mahkeme, bu Ek’de belirtilenlerle uyumlu olan ve dava muameleleri için gerekli olan diğer yargılama usullerini kabul edebilir.

MADDE 8

Taraflardan biri davasını takip etmez ise, diğer taraf mahkemeye başvurarak kendi lehinde karar verilmesini talep edebilir. Mahkeme karar vermeden önce, bu konuda yetkili olduğuna ve iddianın olay ve hukuk açısından sağlamlığına emin olmalıdır.

MADDE 9

Dava sonucunda verilecek kararın kendilerini gerçekten ilgilendirdiğini farzeden davaya müdahil olmayan bir Taraf veya ITSO, davaya müdahale etmek ve ilave bir taraf olmak için mahkemeden izin isteyebilir. Mahkeme talepte bulunanın dava sonucu ile gerçekten ilgisi bulunduğuna karar verir ise bu hakkı tanır.

MADDE 10

Mahkeme davaya taraf olanlardan birinin isteği ile veya kendi inisiyatifi ile gerekli gördüğü takdirde bilirkişileri tayin edebilir.

MADDE 11

Tarafların her biri ve ITSO, mahkemenin, davaya taraf olanlardan birinin isteği üzerine veya kendi inisiyatifi ile davanın yürütmesinde ve anlaşmazlığın giderilmesinde gerekli gördüğü tüm bilgileri te min eder.

MADDE 12

Davanın görüşülmesi esnasında, karara varılmadan önce, mahkeme anlaşmazlığa taraf olanların haklarını korumak amacıyla geçici tedbirleri alabilir.

MADDE 13

(a) Mahkemenin kararında;

(i) bu Anlaşma; ve

(ii) genel kabul görmüş hukuki prensipler esas alınır.

(c) Bu Ek’in 7. Maddesinin (g) fıkrasındaki taraflar arasında varılan anlaşma da dahil olmak üzere, mahkeme kararı davaya taraf olanların tümü için bağlayıcı olup taraflar karara iyi niyetle uyarlar. ITSO’nun taraf olduğu bir davada mahkeme, ITSO’nun bir organı tarafından alınmış bir kararı bu Anlaşmaya göre yetkilendirilmediği veya Anlaşmaya uymadığı gerekçesiyle hükümsüz kılar, mahkeme kararı tüm Taraflar için bağlayıcı olur.

(d) Verilen bir kararın manası ve kapsamı hakkında bir anlaşmazlık olduğunda, herhangi bir tarafın talebi üzerine mahkeme kararı yorumlar.

MADDE 14

Davanın özel şartları gözönüne alınarak mahkemece aksine bir karar alınmadıkça, mahkeme üyelerinin ücretleri dahil, mahkeme masrafları taraflarca eşit olarak karşılanır. Eğer bir tarafta birden fazla davalı/davacı var ise, mahkeme o tarafın ücretini davalılar/davacılar arasında taksim eder. ITSO’nun taraf olması halinde, hakem mahkemesinin ITSO’ya düşen payı ITSO’nun idari bir masrafı olarak kabul edilir.

İŞLETME ANLAŞMASINDA YAPILAN DEĞİŞİKLİK

İşletme Anlaşmasında sadece tek bir değişiklik yapılmış olup 23. Madde (Yürürlüğe Giriş) ile ilgilidir:

Yürürlüğe Giriş

Madde 23

(a) Bu İşletme Anlaşması bir imzacı için, Anlaşmanın XVIII. Maddesinin (a) ve (d) veya (b) ve (d) fıkraları uyarınca, ilgili Taraf için Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihte, yürürlüğe girer.

(b) Bu İşletme Anlaşması bir imzacı için, Anlaşmanın XVIII. Maddesinin (c) ve (d) fıkraları uyarınca Anlaşmanın ilgili Taraf için geçici olarak uygulanması tarihinde, geçici olarak uygulanmaya başlar.

(c) Bu İşletme Anlaşması, Anlaşmanın yürürlükten kalkması halinde veya İşletme Anlaşmasına yapılan atıfları iptal eden Anlaşma değişikliklerinin yürürlüğe girmesi hallerinden birisinin gerçe kleşmesi halinde, sona erer.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
3	27	546
11	65	607
17	90	125
	91	216:221,286:309

I- Gerekçeli S. Sayılı 114 Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 91inci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II- Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Tali Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm, Esas Dışişleri Komisyonları görüşmüştür.

III- Esas No. : 1/462